

صافی: ۶

کانون اول ۱۹۲۷

پیل: ۱

فلسفہ و اجتماعیات

مجموعہ سی

مؤسسہ

آلاء سری

آیدہ برنشر اولونور

مدیری

محمد شروت

استقلال و قیاطاش لیسہری فلسفہ
و اجتماعیات و تجارت مکتبہ اقتصاد معلمی

استقلال لیسہری مدیری استانبول ارکاک
و استقلال لیسہری ادبیات معلمی

تدریسی قسم:

- « تورك تاريخى » نه باشلانمىچ محى الدين
عمومى فزيكده اصول (يوواسدن) م . الهامى
ديوان ادبىاتى آلاء سري
قيمتلر و شأيتلر (بوغله دن) زهت شروت
استحصال م . شروت

تحليل و تقدير قسمى:

- اجتماعى تربيه فنى (پاول ناتورپ) ر . غ
مه تا فزيق و اخلاق مجموعہسى ***
روحيات مجموعہسى ع . ص
مخبرات : شاذيه پرين خاتم افندى به (جواب) اورطاهه سهدالدين
تورك فلسفہ جمعيتى مجموعہ صديريتى
تورك فلسفہ جمعيتى : مذاكرات و تبليغات خلاصه لرى كاتب عمومىك
مجموعه اداره سنه كوندريلن مجموعہ و كتابلر
برنجى جلدك فهرستى

اداره خانه : استانبول - شہزادہ باشى - استقلال لیسہسى دامنندہ دائرہ مخصوصہ
استانبول - مطبعہ آمدی

دیوانه ادبیاتی

کلمه و رمز

« باقی » ده تصنع

دیوان ادبیاتنده « تصنع » ی و اونی وجوده کثیرن سائقلری ایضاح و شرح ایدرکن ، تدقیقاتمزی ، بر مثال اوله رق آلدیغمز فضولینک اثرلری اوزرنده یاپمش و بوصمیعی و عاشق شاعرك ، معرفت پردازلق وادیسنه صابدیغی زمان ، بوساحدهده هیچ موفق اوله میهرق ساده جه دوشدیکنی قیدایتمش ایدک . بونی یالکز قصیده لرنده دکل ، دیکر اثرلرنده ، حتی « لایلا و مجنون » نده بیله بولق ممکندر . فقط بحمزمزی اوزاتمامق ایچون بر شاعر اوزرنده فضله اصرار ایتمک لروم کورمیوروز . بوساحدهده کی موفقیتسنزلکده فضولی یالکز دکلدر . بر چوق شاعرلر ، حتی اسکي ادبیاتک استادلرندن صاییلان مهم شخصیتلرییله ، بعضی اثرلرییله ، موفقیتسنزلک و تکلفده فضولی بی فرسخ فرسخ کچمشلردر [۱] .

مع مافیله بعضی شاعرلرده واردرکه ، یابدقلری تصنعده ، چوق کره اسکي دورک ذوقنی یشاته بیله جک بر خصوصیت و ظرافت دائما کوزه چاربار . « باقی » بونلردن بریدر [۲] .

باقی ، دیوان ادبیاتنده بر مرحله در . احمد پاشا ، عجم ادبیاتنده کی مضمونلری ادبیاتمزه نقل ایتمش ایدی . باقینک شخصیت و قدرتی ایسه ، لسانده اولدیغی قادار مضمونلردهده بو تصرفی موفقیتله اتمام ایتدی . بوندن صوکررا کلن شاعرلر ، کندیلری ایچون مقتدابه اوله جق استادلری ، آرتق ادبیاتمزدده بوله بیلیدیلر . بناء علیه باقیده بوله جغمز تصنع ، بوجهندنده آریجه اهمیتله شایاندر .

[۱] بو جهتی بالخاصه « نابی » و « ثابت » ی تدقیق ایدرکن کوسترمه کچایشه جغز

[۲] بالآخره ترکیبی بر اثر وجوده کثیره بیلیمک ایچون ، اول اصراده ، هبسی برر

وادی صاحبی اولان بو مهم شخصیتلری آیری آیری کوزدن کچیرمک و آزاده کی

فرق و خصوصیتلری قید و تثبیت اتمک ضروریدر .

باقیدن

اغردی برفله یر یر چنده جسم نهال نیتنه که پنبه داغیله سینئه ابدال [۳]
 زمینه بادهوادن چوق آچه دوشدی‌ینه برایتدی دامن صحرائی دولدی جیب جبال
 چنده جسم نهالک اوزرینه قار یاغمسنی ، ابدالک ، کوکسندنه شرحه شرحه
 آچیلان یارالره پاموق پایشدی‌ر مه‌سنه بکزتدکن صوکرآ ، بادهوا و آچه کله‌لرینک
 هرایکی معناسنی‌ده قصد ایده‌رک استادانه بر تصنع یاپیور .

ینه عینی قصیده‌دن :

دوشندی برف سراپا صحن صحرايه اغردی روی زمین صانکه تختئه رمال
 نشان پای و حوش و طیور صحرايه جزلدی ریک سفید اوزره کویا اشکال
 بیاض دوشدی هله شکل طالع ایام مثال چهرة بخت ادیب فرح فال
 یاشدن آشاغی‌یه قارله اورتولو اولان صحرائی ، رماللرک ، اوستندنه قوم بولونان
 رمل تحت‌سنه بکزتدکن صوکرآ ، قارک اوستندنه کی قوشلرک آیاق ایزلرینی‌ده ،
 یوبیاض قوم اوزرینه چیزیلان مختلف شکلره تشبیه ایدیور . نهایت ، طالع ایامک
 شکلی ، مبارک اولان ادیبک بختنک چه‌ره‌سی کی اوغورلو اولدی ؛ دییور .
 « بیاض دوشدی تعبیری اوغورلو کلدی معناسنه رمل اصطلاحندندر »

ینه عینی قصیده‌دن :

ضروب تیغ حوادثن اوزکه بولدیلر شولرکه کندیلرین اکه طوتدیلر امثال
 کندیلرینی اوزاته بکزتمک چالیشانلر ، حادثاتک قیلجنک ضربه‌سنه اوغرامقدن
 غیری برکار الهه ایده‌مدیلر . دقت ایدیلسه برنجی مصراعک ایلك کله‌سیله ایکنجی
 مصراعک صوکه کله‌سندن « ضروب امثال » ترکیبی میدانه چیقیور . ایشته معرفت
 بوراده . یعنی ، مثل نصل دائماً ضرب ایدیلسه ، کندیلرینی اوزاته بکزتمک
 ایسته‌ینلرده ضرب ایدیله‌که لایقدر ؛ دیمک ایستیور .

زار سرکشته طاس غم ایدوب دشمنکک نجه بختن ایدر بسته ششدر خاتم [۴]
 خاتم ، دشمنکک بختنک پنجه‌سنی ، غم طاسنک ایچنده زار سرکشته ایده‌رک
 شش جهتن باغلار . بوراده کی مضمون طاوولا ادواتیله یاپیلمشدر . « ششدر :
 طاوولا » قهوه فنجانکک ویا بر طاسک ایچنه زارقونه‌رق قوما ویا طاوولا اویناندینی

[۳] باقی دیوانی: صحیفه ۳۶

[۴] باقی دیوانی: صحیفه ۴۰

معلومدر . بوصورتله خاتم ، دشمنکک بختنک پنجهسنی ، غم طاسنک اینجده زار
سرکشته ایدهرک طاولاده قابوسنی باغلامش اولویور .

سزاده حاتم طی دفترنی طی ایدر غزاده سید غازی حکایتی بطلال [۵]
« طی » کلهسی حاتم نسبت ایدیلنجه « حاتم طائی » ایکنجی « طی » دورمک ،
قاتلامق مناسنه . بوکلهلرله جناس یاپیلدینی کی « بطلال » کلهسیلهده توریه یاپیلور .
حرف غمه دوات و قلم شکل آدر آکه مرکب آهده دود سیاهر [۶]
آه شکلی ، غم حرفنه حقه وقلندر . مرکبده آهک سیاه دومانیدر . بوراده
شاعرك یابدینی معرفت « آه » شکلیده در . « آه » ک « ا » ی قلم « ه » سی ده حقه
اولش اولویور .

میدرکویا دهانک صفحه ماه اوزره در سینه بکزرشانه زلفک کهسال اوستنده در [۷]
دلبرک یوزنی ماهه ، اغزینی ده صفحه ماه اوزرینه رسم ایدیلن میمه ، « ماه »
کلهسنک اولنده ده م واردر « زلفنک طاراغنی ده سال کلهسنک باشنده کی س حرفنه
بکزه تیور . مسئله ماه و سال کلهلرینی ذکر ایتمکدن عبارتدر .

قاشه را قدالف دهان ایسه میم قلدک ای ماه خلقی امریکه رام [۸]
قاشه ، بویه ، اغزه بکرتدیکی « ر ، ا ، م » حرفلری یان یانه کتیریلنجه
ایکنجی مصراعده کی « رام » کلهسی میدانه چیقار .

رخسارکه خط عنبر افشان عبد حبشیدر آدی ریحان [۹]
یناعگده عنبر صاچان تویار ، حبشی برکوله در ، آدی ده ریحان در . عنبرله حبشی
آرهسنده سیاهلق اعتباریله مناسبت اولدینی کی ، عنبرک قوقوسیه ده فسلسکن مناسنه
کلن ریحان آرهسنده مناسبت واردر . اکثریا زنجی کولهلره اک چوق ویریلن
اسملردن بری ده ریحاندر .

یزمش دبیر حکمت ازل صفحه کله بلبل دمام اغلیه هر بار کل کله [۱۰]
حکمت کاتبی ، ازله کل صفحه سنه یازمش که ، بلبل دائما آغلا سین ، کلده
کولسون .

[۵] باقی دیوانی : صفحه ۵۶

[۶] باقی دیوانی : صفحه ۹۲

[۷] باقی دیوانی : صفحه ۱۲۵

[۸] باقی دیوانی : صفحه ۱۷۳

[۹] باقی دیوانی : صفحه ۱۸۰

[۱۰] باقی دیوانی : صفحه ۲۱۲

خزان بکرم زمستان آه سردم بوزک اول بهار اولمش فاشک یای [۱۱]
 بکزینی خزانه ، صوئوق آهنی قیشه ، یارک یوزیله قاشنی ده ایلمک بهارله یازه
 بکزه ده رک موفقیتلی بر تشبیه یابدینی کبی درت موسمی ده بووسیه ایله ذکر ایتمش
 اولویور . « یای ، عینی زمانده یاز معناسنه در . یایلاق ، بورادن کلیور . »

منع ایلر ایتمش مسئله عشقی مدرس ای خواجه انک وار ایسه یقلشدی قضاسی [۱۲]
 کیتمز اومهک را کبی خنجر کمرندن افتاده لرین اولدرر آه ایشته بوراسی
 مدرس ، عشق مسئله سنی منع ایلر ایتمش ، آکلاشیلور که باشنه قضا و بلا کلسی
 یاقلاشدی . « عینی زمانده ویردیکی فتوایه نظراً قاضی اولسی یاقلاشدی ؛ معناسی ده
 وارد اولنه بیلیر . » اوماه یوزلی دلبرک کمرنده دائماً خنجر واردر . ایشته افتاده لرینی
 اولدرن بو « را » کبی اولان خنجر در « عینی زمانده بوراسی در . »
 مع مافیله باقیده موجود تصنع یالکز بونلردن عبارت دکلدر . زوراکی ، حتی
 معناسز اولانلری ده واردر :

الندن اولقدر دشمن یمشدر بوز دغانی کیم قزل المادن آیواقو پدی ناکه ایشیدوب آنی [۱۳]
 بوراده کله لر هپ ایکیشر معالی در . دشمنک الندن او قدر طوپوز یمشدر که
 بو فریادی ایشیدنجه قزل الما دیارندن ایواه ندالری قو پدی . « بوزدغان = لحت
 دنیلن کرز و چوماق » دیگر معالرینه کورده ده « یمش ، بوزدغان آرمودی ،
 الما ، آیوا » کله لر یله توریله یایمش اولیور .

پخته در غیریلر اشعاری ولی پخته پیاز خام عنبردر اگر خام ایسه ده بو اشعار [۱۴]
 « پخته ، پشمش معناسنه اولقله برابر مجازآده کاله ایرمش معناسنه در . »
 باشقه لرینک شعرلری پشمش در ، آما پشمش صوغان کیدر ؛ بو شعر لر خام اولسه ده
 خام عنبر کبی قیمتلیدر .

دوران ایچنده آکه بوکون ماه نوکبی کدر که قدین ایتمه وقت سلام لام [۱۵]
 بوکون دوران ایچنده ، اوکا ، سلام وقتی بوینی ماه نوکبی لام وضعیتده
 اکمه بن کیمدر .

[۱۱] باقی دیوانی : صحیفه ۲۲۷

[۱۲] باقی دیوانی : صحیفه ۲۴۰

[۱۳] باقی دیوانی : صحیفه ۲۷

[۱۴] باقی دیوانی : صحیفه ۴۴

[۱۵] باقی دیوانی : صحیفه ۴۷

یه توند کورینور آخرنده شعبانك به رادر اول رمضان اولنه اولمش دال [۱۶]
شعبانه رمضان کله سنك صوك حرفلری . نه قادار معناسر .

بنی قوچده در اول صنمك دردوبلا یوخسه عاشقلمه شیرین لی حاضر حلوا [۱۷]
درد و بلا ، اودلبرك بنی قوجاقلامقده در . یوقسه شیرین لی عاشقلمه حاضر
حلوا در . هم قولایلغندن هم ویردیکی ذوقدن دولایی .

یتر کیرپیکم کوی عشقه کده چاروب اوزلسون کلسون هان ریش زاهد [۱۸]
عشقك یولنده کیرپیکمک سپورکه اولسی کافیدر ، آرتق زاهدك سپورکه
صقانه حاجت یوق ، هان اوزولسون ، کسلسون .

بی بصر فرق ایده من قنده بصر اول آهو بینه ایزی توزینی دیده بنیا کوزه در [۱۹]
او آهونك نره به باصدیغنی بصیرت صاحی اولمیان فرق ایده من ؛ ایزینك طوزینی
کوزه دن یعنی آرزو ایدن ، آنجاق بینا اولان کوزدر . « بصر کله سیله جناس
پایلیدی کبی ، بصر ، فرق ایتز ، دیده ، بنیا ، کوزتمک کله لریلده مراعات نظیر
پایلمشدر . »

صراحی اشتر سرمستدر کردن فراز اولمش لبك شوقی ایله جام شراب قاب قان زلدر [۲۰]
صراحی ، بوینی قالدیروب یوروین سرمست بردوه در ، شراب قدحی ده لبكك
شوقیه کور قاندیل سرخوشدر . « قان زل - سرخوش . قاب کله سی ، قانزك
اولنه معنایی تا کید ایچون علاوه ایدیلش برکله در . سبب سیوری ، کوس کوتوک
ده کی سبب ، کوس کله لری کبی » عینی زمانده قاب کله سنك ظرف معناسیله ده جام
آره سنده مناسبت واردر .

عذار کده شها خال سیاهك شکر اوستنه قونمش بر مکسدر [۲۱]
ای شاه ، یناغكک اوژرنده کی سیاه بن ، شکر اوستنه قونمش سینکدر .

خون کبوتر ایله پر اولوب بینه کوؤس دورپاله کوستره می دیده خروس [۲۲]
مجلسده جام لعل لبك وصفن ایلم تحسینلر اتدی جرحه بکا قلدی خا کبوس

[۱۶] باقی دیوانی : صحیفه ۵۶

[۱۷] باقی دیوانی : صحیفه ۶۳

[۱۸] باقی دیوانی : صحیفه ۷۴

[۱۹] باقی دیوانی : صحیفه ۷۹

[۲۰] باقی دیوانی : صحیفه ۱۰۱

[۲۱] باقی دیوانی : صحیفه ۱۰۹

[۲۲] باقی دیوانی : صحیفه ۱۳۵

رخسار صاف و پاکِ خم زلف یارده
جام جهان نمای جمالن کوریدی کر
ابروی عنبر نیله محراب دیندر
اوصاف لعلکله پرافسوندر سوزم
باقی سخنده نوبت شاهی سکا دکوب
آینه در که دسته و پروازی ابنوس
ایتزدی وضع آینه فرزند فیتوس
رخسار اتشینله اول قبله مجوس
کایلر اوقلسه چهره اعدایی سندروس
دهلوده کوش خسروه ایردی صدای کوس

ایشته ، شکک تحکمی آلتنده یاپیلان برتضع . س حرفیله بیتن کله لری بولمق
مجبوریتی شاعره نلر یاپدیریور ؟ برنجی بیتده « خون کبوتر » ایله « دیده خروس »
قرمزی شرابدر . کاسه لر قرمزی شرابه دوله رق ، برکون کلوبده قدحک دوری
بزه قیرمزی شرابی کوستره جکمی ؟ مجلسده لعل کبی اولان دوداغکک قدحنی
وصف ایلدیم ؛ جرعه تقدیر ایده رک طوپراخی اوپدی ، دو کولدی . یارک زلفلرله
چوریلش اولان پاک و صاف یناغی ، صاپی و چرچیوه سی آنوسدن یاپیلمش بر آینه دره .
اگر فیلپک اوغلی اسکندر ، اونک جمانک جهانی کوسترن آینه سنی کورمش
اوله ییدی ، او مشهور آینه بی وضع ایتدیرمه کوزوم کورمزدی . آتشین یناغی ایله
مجوسیلرک قبله کاهی اولان اودلبر ، عنبرین قاشلری ایله ده دینک محرابیدر . سنک
لعلکک اوصافیه سوزم افسونله دولمشدر . او یله که ، او قوندیغی زمان دشمنک چهره سی
صارا ریر ، یا خود قیزا ریر .

« سندروس ، کهریایه بکزه یین فقط آتسه آتیلدینی زمان فنا قوقان بر ضمع
اسمی اولدینی کبی قیرمزی رنگ معناسنه ده کایر » ای باقی سوزده پادشاهلق صیراسی
سکا کلشدر . نوبت ائسانسده چالینان کوسک صداسی ، دهلوده کی خسروک « خسرو
دهلوی » قولاغنه قادیار کیتمشدر . « دهلو ایله داوول معناسنه کلن دهل و کوس
آره سنده کی مناسبت . »

صحن کلشن ملک بغداد اولدی آب جوی شط یاسمنلر صو یوزنده سیرایدنر مانند بط [۲۳]
صحن کلشن بغداد ملکی ، آقان صوده شط اولدی . یاسمینلر صویوزنده بیاض
قاز کبی دولاشمغه باشلادی . قافیهنک اجباریله یازیلدینی نه قادیار بلالی .
بو یله ، شکک تحکمی آلتنده یاپیلان تصعدن ، باقیده باشقه مثالدرده بولنورسه ده
هیچ بری « قیق » ردیفلی غزلی قادیار عجیب دکلدنر .

کورو نورسه کورونسین ، بوبله در . قاتوپتريک حکایه سی چوق شایان دقتدر ، چونکه بوراده پرنسیپ اوقدر بدیهیدر که فیزیقی یهدها بدایسته تسلیم نفس ایتشدره . فقط اوزمان ریاضیات صباوت دورنده ایدی . فیزیقی عصر لرحه سورن بوتون غیرتغیر غماً نه تجرب به دن دوغرو دن دوزرویه برشی استخراج ، نه ده حادثه لرك معضلیتدن برشی چیقار ایلدی . پرنسیپی واردی ؛ فقط قوللانماسنی بیلمیوردی .

ریاضیات ایلرله دجه قاتوپتريک شکلی ده موازی اوله رق انکشاف ایتدی . فیزیقی پرنسیپک قیمتی نتیجه یله تحقیق ایتکه واقعه لرده شکل ایچنه کلوب یرله شمهکه باشلادیلر .

در حال شونی سویله یه لم که ، بوتاریخی انکشاف یکانه و چوق شایان دقت بر استنادر . ریاضیات اولیه بر تکمیل حالنده در که ، بوکون بر پرنسیپه ارجاع ایدیلن بوتون مسئله لر در حال حل اولنه بیلیر و یا خود حل ایدیله سه بیله ممنونیتبخش بر حاله کتیر یله بیلیر . قاتوپتريک مثالی بونلرک اک قارا قته ریسته کیدر . بر نظریه نك یار دیمه مظهر اولمان تجرب به نك قدرتمزلکنی و عمومی فیزیقده تعلیلک بارز خدمتی میدانه چیقار یر .

کشف و قانوننرک افاده سی

وقایعک عمومیتیه انعکاس حادثه سنده اولدینی کی کچه دیکنی سویله دک . پرنسیپ بدیهی دکدر ، اونی کشف ایتک لازمدر . بونک ایچون ده نه یاپیلدینی کوره لم .

باطلامیوس (میلاددن 147 - 70 سنه اول) دن چوق اول انکسارک داخل اولدینی حادثه لر معلومدی . صویه دالیریلان بر کوره کک ، صو سطحی کچدیکی نقطه ده قیریلش کی کوروندیکی بیلینیوردی . آتش یاقق ایچون عدسه لر قوللانلییوردی . برمایعه دولو برقابک بویولمه قابلیتی مشاهده ایدیلشدی . (نهرونک تک کوزلکنی هرکس ایشیتمشدر .) فقط اساسی واقعه نك تمیزی و انکسار قانوننک تجربی شرفی باطلامیوسه عائددر .

باطلامیوس ، عملیه سنی عیناً بوکون ابتدائی تطبیقات کتابلرینک اوکرتدیکی کی اجرا ایدیوردی . آلترلی پک ابتدائی ایدی . زاویه لری یاریم درجه تقریبته اولچیلوردی . باطلامیوسک اوپتیک کتابنده بولنان برجدولی آلیورز . بوکابنده

قصد ايلر اغزك اويمك ايجون دائما قبق
 بزم غمكده صاعه قبق منتن چكم
 بزمكده كرچه ساغر صهبايه باش اكر
 عاشق حديث جام ايك آلسه اغزينه
 اول واسطيله اهل لب دلبري اوپر
 اولور بوغاز ايلو دكلدر شها قبق [۲۴]
 اشكم شراب وديده لرمدر بكا قبق
 بدر منيره دل اوزادر دلبرا قبق
 مجلسده چوق لقرده مسون سافيا قبق
 جامك يوزينه كسه نولا باقيا قبق

قبق ، ايجنه شراب قونيلوب ايجيلن برنوع ظرف اوله جق . احتمال اسكيلر
 بعضاً شرابي ايجي اويولش قباقله ايجر لردي . نته كيم بومضمون روحي ده ده واردر .
 قباق ، يعني شراب كاسه سي آغزنيكي اويمكي قصد ايدر ، اي شاه ، بوقباق ،
 اولور بوغازي ايه كه سي دكلدر . نمكك بزمنده ظن ايمه كه قباق منتني چكرم ؛
 بكا كوز ياشم شراب ، كوزلرمده قدحدر . اي دلبر ، قباق ، بزمكده شراب قدحنه
 باش اكر اما ، بدر منيره ده ديل اوزادير . عاشق لبكك جامك سوزيني آغزينه
 آلديني زمان ، اي ساقى ، آرتق قباق ، مجلسده چوق لايردي ايدوب دورمسون ؛
 يعني قلقل ايتسون . اي باقى ، قباق قدحك يوزينه كولسه ، اوكا منت ايتسه نه لازم
 كلور ، او واسطه ايله دلبرك دوداغنى اويور . « بوغزل حقيقتاً او قويا ندره قباق طادى
 ويره جك قادر طاسمز »

بوقا ريده كي غزلى تعقيب ايدن غزلدن ده بر بيت آله لم :

دون كيجه اول غزالي چرمش رقيب سك ايتلر كي ارادى بولنجه يتق يتق
 كوپك رقيب ، دون كيجه اوغزالي قاچيرمش ، بولونجه يه قدار ، ايتلر كي
 يتاق يتاق ارادى .

دكنك لازم اول اغياره اولق ايتلر قيوكده دربانك [۲۵]
 اغيار ، قاپوكده بكجي اولق ايتسيور ، بونك ايجون انه بكجي صوباسى لازم
 اولدى . « قصد ايتك ايتديكي معنا : داياق »

قرمه يازيله عدونك ديشلرى وصفن يازوب نسخه چشم سوادين پرغبار ايتسم كرك [۲۶]
 دوشمانك ديشلرينك وصفنى قيرمه يازيله يازوب سياه اولان كوزلرينك نسخه سنى
 پرغبار ايتسم كرك . يعنى بريومر وقله دوشمانك ديشلريني قيروب كوزيني طويراقله
 دولدير رسه م كر كدر « قيرمه يازى : خط شكسته دنيلن بر نوع يازيدر . »

[۲۴] باقى ديوانى : صفحه ۱۴۴

[۲۵] باقى ديوانى : صفحه ۱۵۱

[۲۶] باقى ديوانى : صفحه ۱۴۵

سن یوز ویرلدن اینه بولدی بورغبی حسرت دکلدی صورتنه خلق او یوزسوزک [۲۷]
یوزینه باقیمه نیجه آینه ده برشیئی کور یله مزیا! ایشته شاعر بوندن معرفت یاپیور.

قدم کبی خاک قدمک اویدی نعلیچک مشهور درالدال علی الخیر کفاعل [۲۸]

خیره دلالت ایدن خیری ایشله بن کیدر. قدم آیغکی اویمک ایستیوردی .
نعلیچک ، آیغکک طوپراغنی اوپه رک خیره دال اولدی . بوراده کی دال دالالتدن

اسم فاعل اولدیغی کبی نعلیچک شکلی ده « د » کیدر. قدم کبی سوز یله ده بوینک ده
« د » حرفی کبی ایکی بوکلوم اولدیغی آکلاتیور .

ینی آلوده دامن صانع و اعظمست کورد که سنک برنک کبی بن نیجه جای پاکدن کچدم [۲۹]

ای واعط بنی مست کور و بده اتکی کیرلی ظن ایتمه ؛ بن سنک بورنک کبی
نیجه « معنای تقیضی قصد ایده رک » تمیز بردن کچدم . نه قادار مستکره دکلی ؟

نقره اشکله سیم کش اولدم شمدی مژه مک اره لرندن برایکی قل چکدم [۳۰]

کوز یاشنی کوموشه ، کندیسنی سیم کشه ، کیرپیکنی ده سیم کشلرک چکدیکی اینجه
کوموش تلله بکزه تیور .

ماهدن ماهیه دک صالدی جفا قلابن قصه غصه زلفن نه دراز ایلیم [۳۱]

آیدن ، صوده کی بالغه قادار جفا چنککنی صالدی ؛ آرتق زلفنک حکایه سنی
نه دییه اوزاته لم . « ماهدن ماهیه دک » تعبیر یله باشدن آشاغی قادار معناسنی قصد

ایدیور . یعنی زلفنی ، تپه دن طیرماغه قادار جفا چنککی کبی بوکلوم بوکلوم اوزاتدی .
آرتق زلفنک کدرینک حکایه سنی نه دییه اوزاتالم .

بیدق حال رخک زلفکله مستور ایله الفه شاهم کوکل فرزانه سن اچازدن [۳۲]

« بیدق ، شاه ، فرزانه ، اچاز » کله لری شطرنج اصطلاح لرندندر . دلبرک
یوزنده کی بنی شطرنجده کی پیاده لره بکزه تیور .

آقسه کوزدن قد موزونی غمندن ایکی عین ایکی مصراع دوتر قشلیغز ذوالبحرین [۳۳]

[۲۷] باقی دیوانی : صحیفه ۱۵۸

[۲۸] باقی دیوانی : صحیفه ۱۶۶

[۲۹] باقی دیوانی : صحیفه ۱۷۰

[۳۰] باقی دیوانی : صحیفه ۱۷۱

[۳۱] باقی دیوانی : صحیفه ۱۷۳

[۳۲] باقی دیوانی : صحیفه ۱۸۳

[۳۳] باقی دیوانی : صحیفه ۱۹۳

موزون اولان بوینک غمندن کوزدن ایکی چشمه آقسه ، قاشلریمز ذوالبحرین
اولان ایکی مصرعه دوز « ذوالبحرین : هر ایکی وزنله اوقونمغه مساعد اولان
منظومه . »

غمزهك غمكده دل ورفن شوپله طوغردی افشان پر اولسه كل كسه من بوبله كازله [۳۴]
« افشان پر » تعبیری هیچ بریده بوله مدم . « کاز ، آجاج بودامه یه مخصوص
آلت » غمزهك ، غمكده دل ورفنی اویله دوزغادی که ، افشان پر اولسه بوآلتله
بوبله كل كسه من .

لعلکدن السه لدنی ملج اجاج بحر بحث ایلر ایدی چشمه عذب فراتله [۳۵]
دکزک آجی طوزی ، لدنی لعلکدن آلمش اولسه یدی طاتلی صوچشمه سی ایله
بچه قالدردی . « عذب فرات و ملج اجاج کله لری سورده فاطرده کی برآیت کریمه دن
مقتبسدر . »

بند قیبا چوزیله تا جامه چیمیه نقد وصال عاشق ناکامه چیمیه [۳۶]
بر جازه شه زلفك کتورسه باد حاج قاله بادیده شامه چیمیه
واعظ چقرسه کرسیه هر جمه غم دکل اما بولیکه لطف ایده بیرامه چیمیه
یامده پاسپانلک ایتزسه ماه نو شامه ایریشمه دلرین یامه چیمیه
قالدی خیال خنجری صد پاره سینده ماهی یه بکزر اولسه دوشردامه چیمیه
دائم روای غیره چیمیه تیغ و خنجرك بر حصه داخی عاشق ناکامه چیمیه
باقی حریر زلفی کبی شوپله اکرم سائر قاش او سرو کلندامه چیمیه

البسه نك قوشاغی چوزیلوبده جامه آرقه دن چیمیه نیجه ، وصالنك نقدی ناکام
اولان عاشقه چیمماز . روز کار ، زلفكك قوقوسنی حجاز طوپراغنه کوتورسه ،
حاجیلر چولده قالب شامه چیمماز . واعظ ، کرسی یه هر جمه چیقارسه اهمیتی
یوق ، اما انشالله بیرامه چیمیه یه « هم کرسی یه چیمیه یه ، همده قسمت اولیه »
معناسنه تمنی . »

یکی آی دامده بکجیلک ایتزسه ، دیلرم ایشامه ایریشمه یه ودامه چیمیه .
خنجرینک خیالی یوز پارچه اولان سینده قالدی . آغه کیروبده بردهاچیقاما یان
بالغه بکزه یور . روای که قلیجک و خنجرك دائما یانچیلره چیتسوزده ناکام

[۳۴] باقی دیوانی : صحیفه ۲۰۳

[۳۵] باقی دیوانی : صحیفه ۲۱۳

[۳۶] باقی دیوانی : صحیفه ۲۲۴

اولان عاشقه بوندن بر حصه چیقمسون. باقی، زلفنك ایپك قماشندن باشقه بر قماشه، اوکل اندام اولان سروی بویلی دلبره البسه چیقمازه زلفنك، وجوده لباس اوله جق قادار اوزون اولدیغنی ایما اییدیور»

صوك بیت کوزل فقط اوندن اولکیلرده صوئوق بر تصعدن باشقه بر شی یوق.

آصدی حلاج صفت عشق و محبت یاین اتیلوب پننه دل اوکان ابرویه [۳۷]

کوکل پاموخی او ابرو کانه آتیلوب عشق و محبت یاینی حلاج کبی دیواره آصدی.

خط دکدر کورین آب عذارنده ولی بیوفاتی او مهک کبر کتور و بدر یوزینه [۳۸]

دلبرک یوزنده کورون توی دکل، وفاسزلنك یوزنده وجوده کتیردیگی کیردر.

سک رقیبه نیجه لور کوسترهیم اولمز ایسه م دهن یاره او بوزلنمی تجاله کبی [۳۹]

«تجاله: دوداقده کی اوچوق» اگر اولمز ایسه م، یارک دوداغنه صولانمه نك

فاصل اولدیغنی کوپک رقیبه کوسترهیم.

اویکندی کرچه چشمه چوق چشمه لوله سی اما قولاغن ایلر انک آرزورمدی [۴۰]

جمع اولدی اشقیا ایله بر کون رقیب خر اهل شقادن اوستنه کیمسه او تورمدی

«اویکنمک: تقلید ایتک» چوق چشمه لوله سی، چشمه بکزه مک ایچون

چالیشدی امانهات یبانیجیلر طرفندن قولاغنی بورولمقدن «موصافی آجیلوب قبانمقدن»

باشقه بر نتیجه الهه ایده مدی. اشک رقیب، اشقیا ایله برابر بر یرده بولوندی.

فقط اشک اولدیغنی حالده شقیلردن هیچ بری اوستنه یینمدی.

شفتالوی باغ رخکک یوقی زکاتی دلخسته لرك بادشهم اغزی صوندی [۴۱]

یناغنکک باغنده بیتن شفتالینک زکاتی یوقی؟ ای شاهم، دلخسته لرك ایمره نوب

آغزی صولانندی.

ایشته باقیده کی تصنع.

استانبول ارکاک و استقلال
لیسه لری ادبیات معلمی

آگاه سری

[۳۷] باقی دیوانی: صحیفه ۲۲۵

[۳۸] باقی دیوانی: صحیفه ۲۲۶

[۳۹] باقی دیوانی: صحیفه ۲۳۰

[۴۰] باقی دیوانی: صحیفه ۲۳۴

[۴۱] باقی دیوانی: صحیفه ۲۴۷